

АКТУАЛІЗАЦІЯ ФЕНОМЕНУ ЕКОНОМІЧНОЇ СВІДОМОСТІ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬНОГО БУТТЯ

Мареха І.С., студент гр. Е-44

Важливе місце у житті суспільства відводиться економічній діяльності та пов'язаним з нею економічним відносинам. Це, у свою чергу, не залишає байдужими вчених-дослідників, і власне самих економічних контрагентів, до такого феномену, як економічна свідомість. У сучасному високотехнологізованому суспільстві стан та динамізм економічної свідомості набувають практичного значення. Завдяки їй у контексті суспільного буття актуалізуються проблеми сучасної економічної раціональності, шляхів і засобів подолання кризових явищ в економічній сфері, критеріїв соціально-економічного розвитку суспільства і багатства країни, приватної власності, приватного життя та підприємництва в сучасних українських реаліях, взаємодії економічної вигоди та екологічної доцільності тощо. Пожвавлення господарської діяльності та активізація широких прошарків населення актуалізують роль методологічних орієнтирів синтезування надскладних процесів, тенденцій та явищ економічної діяльності у контексті суспільного буття, що, у свою чергу, супроводжується необхідністю розвитку філософсько-світоглядних знань як засадничих сучасного економічного життя і досліджень.

Іноді економістів називають «філософами світу» [4], що підтверджується постановкою завдань формування нової економічної парадигми [3], необхідністю переходу до новітньої теорії пізнання світу, до філософсько-просторового осмислення буття, відходу від «лінійно-осьового» часу, перенесення подій у внутрішній простір і внутрішній контекст [1]. Сьогодні актуалізується потреба поглибленого переосмислення того факту, що кожний член суспільства не може не виступати суб'єктом економічних відносин. Тому економічна свідомість наповнює новим сучасним змістом тріаду «суспільний розвиток – економічна діяльність – життя людини», більшою мірою висвітлюючи статус суб'єкта економічних відносин, маніфестуючи необхідність пізнання та освоєння пов'язаних із цим проблем. Відтак, економічна свідомість не може не бути засадничою для сучасного суспільного буття. Відзначимо, що дослідники традиційно надавали винятково великого значення проблемі суспільної ролі економічних знань, необхідності їх активного

поширення, розглядаючи їх як дієвий чинник національного, культурного зростання та утвердження незалежності свого народу [2]. Феномен економічної свідомості є складовою раціоналізації, упорядкування, унормування економічної сфери, ініціювання її загальнозначущого смислу для належної економічної поведінки суб'єктів економічної діяльності. Адже тією чи іншою мірою за сучасних українських реалій економічні знання торкаються умов життя кожної людини, дають можливість аргументовано, прогнозовано розглядати й вирішувати найрізноманітніші питання, на перший погляд, віддалені одне від одного, але які досить істотно впливають на благополуччя та поведінку людей. Наприклад, це можуть бути питання функціонування сучасної банківської системи, національного бюджету, оптимального балансу між доходами й витратами, ціноутворення та заробітної плати, інфляції і дефляції тощо. Економічна свідомість, як форма пізнання соціально-економічного розвитку, взаємодії економіки і суспільства, забезпечує більш широкі можливості контролю за вказаними процесами, їх удосконалення під відповідним кутом зору. До того ж, розвинута, змістовна економічна свідомість обґрунтовує нові шляхи входження людини в економіку і соціум.

За сучасних умов економічна необізнаність, низька економічна свідомість не лише несумісні із матеріальним добробутом людей, а й становлять загрозу для існування та безпеки суспільства в цілому.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кочетов Э.Г. Глобальный мир: новые стратегические начала (глобальная трансформация: её реальные проявления и новые возможности) // Прометей. – 2001. – № 1.
2. Максюта М.Є., Максюта Т.М. Національно-ментальнісний контекст економічної свідомості // Мультиверсум. Філософський альманах. - К.: Центр духовної культури, 2006. - № 54.
3. Нуреев Р. Предпосылки новой экономической парадигмы: онтология и гносеология // Вопросы экономики. – 1993. – № 4.
4. Хансен Дж. Україна і глобалізаційні економічні процеси // Виклик глобалізації. – К., 2001.

Наук. кер. - Вандишев В.М., *д.ф.н., професор*